

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 5.

November 1924

22de årgang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

ANDRAGENDE OM STATSBIIDRAG OG FORSLAG TIL BUDGETT FOR ÅRET 1925

MYRSELSKAPETS styre har sendt Landbruksdepartementet følgende andragende, som blir å behandle på representantmøtet:

Det Norske Myrselskap tillater sig herved å andra om statsbidrag for budgetterminen 1. juli 1925—30. juni 1926 stort kr. 52 000,00.

Myrselskapets reviderte regnskap for kalenderåret 1923 foreligger trykt og vedlegges som *bilag nr. 1*, hvortil henvises.

Det fremgår herav, at gevinst- og tapskonto viser en samlet inntekt av kr. 168 583,98, hvorav kr. 60 000,00 er statsmidler. De samlede driftsutgifter utgjør kr. 139 747,62. Det regnskapsmessige overskudd kr. 28 836,36 er disponert til avbetaling på gjeld, til nyanskaffelser og som driftskapital. Balansekonto viser et samlet beløp kr. 445 561,75, hvorav kapitalkonto utgjør kr. 284 923,95.

Regnskapet for 1923 er gunstig, men så blir ikke tilfellet i år, idet det på grunn av den sterke nedbør ikke pålangt nær har lyktes å få innberget tilstrekkelig tør torv som salgsvare.

Om myrselskapets virksomhet siden innsendelsen av andragendet om statsbidrag for inneværende budgettermin henvises til årsberetningen for 1923, og forøvrig kan opplyses at forsøksvirksomheterne såvel til myr dyrkningens som til torvbrukets fremme i år er fortsatt, og viser fremskritt. På grunn av den forløpne sommers dårlige veirforhold har lufttorkning av torv vært omtrent umulig i det sønnenfjellske. Ved forsøksanstalten i torvbruk, hvis første oppgave er å forbedre torvbruket, er der bl. a. foretatt forskjellige forsøk med å fremme lufttorkningen. Det har herved lyktes å få innberget en del mer tør torv enn ellers kunne blitt tilfellet, men ikke nok til at salget kan dekke alle driftsutgifter, så at regnskapet i år kommer til å vise et driftsunderskudd.

Det Norske Myrselskaps budgett for kalenderåret 1925 antas å bli:

Utgifter:

1) Lønninger	kr. 25 100,00
2) Reiseutgifter	» 3 500,00
3) Møter	» 600,00
4) Tidsskriftet »Meddelelserne«	» 5 000,00
5) Bibliotek og trykksaker	» 500,00
6) Kontorutgifter	» 2 450,00
7) Revisjon	» 350,00
8) Andre utgifter ved hovedkontoret	» 500,00
<hr/>	
Hovedkontorets utgifter og fellesutgifter	kr. 38 000,00
9) Forsøksstasjonen i myr dyrkning på Mæresmyren i Sparbu og spredte felter omkring i landet:	
Anlegg	kr. 3 350,00
Drift	» 21 650,00
	<hr/>
	» 25 000,00
10) Forsøksanstalten i torvbruk i Våler i Solør:	
Anlegg	kr. 5 000,00
Drift	» 40 000,00
	<hr/>
	» 45 000,00
11) Tilfeldige utgifter	» 4 000,00
<hr/>	
Tilsammen	kr. 112 000,00

Inntekter:

1) Medlemmernes årspenger	kr. 3 000,00
2) Private bidrag	» 4 500,00
3) Renter av legater og bankinnskudd	» 2 200,00
4) Inntekter av »Meddelelserne« og salg av trykksaker	» 1 500,00
5) Salg av produkter fra forsøksstasjonen på Mæresmyren	» 9 000,00
6) Salg av brenntorv og torvstrø fra forsøksanstalten i torvbruk	» 38 000,00
7) Distriktsbidrag og andre bidrag til forsøksstasjonen på Mæresmyren	» 800,00
8) Distriktsbidrag til forsøksanstalten i torvbruk	» 1 000,00
<hr/>	
Sum	kr. 60 000,00
9) Statsbidrag	» 52 000,00
<hr/>	
Tilsammen	kr. 112 000,00

Hertil kan bemerkes:

Utgifter:

- 1) *Lønninger*. Forhøiet med kr. 300,00 på grunn av alderstillegg til enkelte funksjonærer. Lønningerne omfatter: Sekretæren kr. 9 000,00, myrkonsulenten kr. 8 000,00, som med fradrag av kr. 1 000,00 for fritt hus og have utgjør kr. 7 000,00, myrassistenten kr. 5 500,00 og kontorassistenten kr. 3 600,00.
- 2) *Reisautgifter*. Forminsket med kr. 500,00 under henvisning til regnskapet for 1923.
- 3) *Møter*. Uforandret.
- 4) *Tidsskriftet »Meddelelserne«*. Uforandret.
- 5) *Bibliotek og trykksaker*. Uforandret.
- 6) *Kontorutgifter*. Forminsket med kr. 50,00.
- 7) *Revisjon*. Forminsket med kr. 50,00.
- 8) *Andre utgifter ved hovedkontoret*. Heri er innbefattet opkrekning av årspenger, analyser, deltagelse i utstillinger m. m. Uforandret. Beløpet kr. 500,00 var f. a. innbefattet i post 10.
- 9) *Forsøksstasjonen i myrdyrkning på Mæresmyren i Sparbu og spredte forsøk omkring i landet*. Forminsket med kr. 800,00. Herom henvises til særskilt bilag i det efterfølgende.
- 10) *Forsøksstasjonen i torvbruk i Våler i Soler*. Uforandret. Herom henvises til særskilt bilag i det efterfølgende.
- 11) *Tilfellige utgifter*. Avrundet.

Inntekter.

- 1) *Medlemmernes årspenger*. Forminsket med kr. 500,00, da medlemsantallet går ned på grunn av de dårlige tider.
- 2) *Private bidrag*. Uforandret.
- 3) *Renter av legater og bankinnskudd*. Forhøiet med kr. 200,00, idet C. Wedel Fæylsbergs legat i år er forhøiet fra kr. 10 000,00 til kr. 20 000,00.
- 4) *Inntekter av Meddelelserne og salg av trykksaker*. Forminsket med kr. 500,00 vesentlig på grunn av mindre annonseinntekt.
- 5) *Salg av produkter fra forsøksstasjonen på Mæresmyren*. Forhøiet med kr. 1 000,00.
- 6) *Salg av brenntorv og torvstrø fra forsøksanstalten i torvbruk*. Uforandret. Forrige år solgtes visstnok for mer, men i år blir det mindre.
- 7) *Distriktsbidrag og andre bidrag til forsøksstasjonen på Mæresmyren*. Forminsket med kr. 200,00.
- 8) *Distriktsbidrag til forsøksanstalten i torvbruk*. Uforandret.
- 9) *Statsbidrag*. Der søkes om et statsbidrag stort kr. 52 000,00 eller kr. 12 000,00 mer enn av stortinget bevilget for inneværende budgettermin.

Som bekjent blev statsbidraget for inneværende budgетtermin kr. 20 000,00 mindre enn forrige budgетtermin og kr. 12 000,00 mindre enn det beløp myrselskabet søkte om efter en forholdsvis stor reduksjon av utgiftsbudgетtet. Av ovenstående budgетt for 1925 fremgår, at kun en utgiftspost er forhøiet, nemlig kr. 300,00 og dette skyldes den automatiske stigning på grunn av alderstillegg. De øvrige utgiftsposter er enten forminsket eller uforandret. Av inntekstposterne er enkelte poster forminsket og dette skyldes de dårlige tider. De øvrige inntekstposter er enten forhøiet eller uforandret. Inneværende år blir inntekten ved salg av brenntorv og torvstrø mindre enn forutsatt på grunn av de uheldige veirforhold, hvorfor der blir et driftsunderskudd, som foreløbig må dekkes av den kontante beholdning. Dette vil da bevirke, at man næste sommer må søke om et lån av Torvlånefondet for å ha tilstrekkelig driftskapital. Torvlånet forutsettes bevilget uten andre garantier enn statens pant i anlegget.

Det Norske Myrselskaps styre håper at statsbidraget for næste budgетtermin blir bevilget med det ansøkte beløp.

Kristiania den 4. oktober 1924.

G. Tandberg,
formann,

J. G. Thaulow,
sekretær.

PÅREGNET BUDGETT FOR DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON FOR MYRDRYKNING PÅ MÆRES- MYRÈN OG SPREDTE FORSØKSFELTER OMKRING I LANDET FOR ÅRET 1925

Anlegg.

1) Nydyrkning	kr. 1 500,00
2) Nyanskaffelser;	
1 hest og sæle	kr. 1250,00
1 høivogn	» 350,00
1 fjærharv (3 hesters) »	250,00
	» 1 850,00
	kr. 3 350,00

Drift.

1) Driftsutgifter ved forsøksstasjonen på Mæresmyren	kr. 18 000,00
2) Analyser	» 1 000,00
	kr. 19 000,00

	Overført kr. 19 000,00	
3) Spredte forsøk.	» 1 500,00	
4) Vedlikeholdsutgifter m. v.	» 750,00	
5) Kontorhold, tidsskrifter, bøker, innbinding samt andre uforutsete utgifter	» 400,00	
	<hr/>	» 21 650,00
	Sum kr. 25 000,00	<hr/>

Hertil kan bemerkes:

Anlegg.

1) *Til nydyrkning* er opført kr. 1 500,00, en reduksjon av kr. 500,00 fra f. a. I tidligere budjetter er også pekt på hvor nødvendig denne post er, vi har enda meget udyrket myr, og denne kan vi dyrke med våre faste arbeidsfolk i den tid da det ellers er lite å gjøre, særlig mellom vår- og slåttonn, men også efter innhøstning til henimot jul.

2) *Til nyanskaffelser* er opført kr. 1 850,00.

Med så stort dyrket areal som vi nu har, blir det nødvendig å kjøpe en hest til, så vi ialt får 4 hester. Det dyrkede areal utgjør nu ca. 280 mål (dekar). Det opførte beløp antas å strekke til både til hest og sæle, ennskjønt hestepriiserne er steget sterkt i det siste. Andre nødvendige anskaffelser er en høivogn og en fjærharv for 3 hester.

Drift.

1) *Driftsutgifterne* er opført med det samme beløp som f. a. kr. 18 000,00. Arbeidslønningerne holder sig like høie som før og nogen nedgang kan ikke regnes på enda. Kunstgjødsel er steget betydelig siden ifjor så utgifterne til denne vil bli større.

Det opførte beløp vil sikkert trenges.

2) *Analyser* er uforandret fra f. a. Analysetaksterne er uforandret, så det opførte beløp trenges.

3) *Til spredte forsøk* er opført kr. 1 500,00, en nedgang på kr. 300,00 fra f. a.

4) *Til vedlikehold* er opført kr. 750,00. Dette beløp gjelder vedlikehold av huser med maling m. v., reparasjoner av redskaper og maskiner og vedlikehold av gjerder og veier.

5) *Kontorhold*, bøker, tidsskrifter og diverse opføres med kr. 400,00.

**PÅREGNET BUDGETT FOR DET NORSKE MYRSELSKAPS
FORSØKSANSTALT I TORVBRUK I VÅLER
I SOLØR FOR ÅRET 1925**

Anlegg.

Brenntorvanlegg og uforutsete anleggsutgifter tilsammen kr. 5 000,00

Drift.

1) Forsøksdrift til fremstilling av billig brenntorv . . . »	9 000,00
2) Torvstrødrift og forsøk med forbedring av strøtorv- tørkning »	16 000,00
3) Renter av torvlån »	3 500,00
4) Avgifter av myren og fastmarken »	2 000,00
5) Avbetaling på lån »	2 000,00
6) Administrasjon, assurance m. m. »	6 500,00
7) Andre og uforutsete driftsutgifter »	1 000,00

Tilsammen kr. 40 000,00

Hertil kan bemerkes:

Anlegg.

Det opførte beløp medgår til avbetaling på den fra Sverige innkjøpte automatiske torvgravemaskin. Der gjenstår nu 2 årlige terminer av sv. kr. 2 680,00. Forøvrig blir der kun en del mindre anleggsutgifter, som kan vise sig å være påkrevet.

Drift.

1) *Forsøksdrift for fremstilling av billig brenntorv.* Forhøiet med kr. 1 000,00 da det har vist sig, at det forrige år opførte beløp ikke er helt tilstrekkelig og særlig er omkostningene med tørkning og innbergning blitt øket. Dessuten blir driften belastet med forsøk med en sterkere avgrøftning av myroverflaten for å forbedre tørkningen. Beløpet kan efter omstendighetene bli større eller mindre.

2) *Torvstrødrift.* Uforandret. I forbindelse med driften er det meningen å fortsette forsøkene med forbedringer av strøtorvtørkning. Da driften er avhengig av veirforhold og andre uforutsete omstendigheter kan beløpet bli mer eller mindre.

3) *Renter av torvlån.* Forminsket med kr. 500,00 under henvisning til regnskapet for 1923.

4) *Avgifter av myren og fastmarken.* Uforandret, men er avhengig av produksjonen og kan derfor bli større eller mindre.

- 5) *Avbetaling av lån.* Uforandret.
- 6) *Administrasjon, assurance m. m.* Uforandret.
- 7) *Andre og uforutsette utgifter.* Uforandret.

Forrige år var opført til *jordbruk og hestehold* kr. 500,00, som nu er strøket, idet der er mindre behov for å holde hest efterat torvskolen er nedlagt. Hesten er solgt og utgifterne ved jordbruket, som vesentlig består i vedlikehold og drift av demonstrasjonsfeltet i myrdyrkning, forutsettes dekket ved salg av fôr. Muligens kan der enkelte år med gode fôrptiser påregnes en nettoinntekt.

Da der i år ikke has meget torv tilsalg får man ikke tilstrekkelig driftskapital til neste sommer, hvorfor der må optas et lån av Torvlånefondet, som forutsettes bevilget uten andre garantier enn statens pant i anlegget.

VESTLANDETS MYRER

Av premierløytnant *Aksel Printz.*

STORE deler av vestlandets kyststrøk som f. eks. Jæren og Hauge-sundstrakten er vesentlig skogbare, terrenget er flatt og gir et dystert, goldt inntrykk med de brune, lyngklædte åser, kun oplivet av de lysere bare knauser. Mørke, skitne myrer — merket efter torvtagningen av uhyggelige kulper mellom åsene, bidrar ikke minst til å gi naturen det dystre golde preg. Disse myrer er dog av den aller største betydning for disse skogfattige strøk, idet de som regel består av den ypperligste brenntorv, ofte av flere meters dybde.

Når våronnen er endt begynner arbeidet på myren, da går folk av huse, alle som har rett til torv, og andre tar gjerne dagarbeide på myren mot torv i lønn. Det er et hårdt arbeide i myren, og et riktig grisearbeide når man i sine høiskaftede støvler står dypt nede i myrsørpen og spar torven op. Torven spades i firkantede stykker og legges ut til tørkning på berg eller lyng, hvorefter den bringes hjem ut på sommeren. En torvmyren svært bløt brukes eltemetoden, torvmassen spades op i en stor trommelformet kvern som trekkes av hest, og heri eltes myrdeigen og antar en fastere form, hvorefter den kommer ut gjennom en åpning i tromlens nedre del i passe bredde og tykkelse for brenntorv. Av denne masse spar man så torvstykker som legges op til tørring. Torven er et meget verdifullt brennemiddel og gir om vinteren en lun behagelig varme.

Under torvtagning støter man hyppig på svære stubber i flere lag under hverandre, og delvis også på store stammer av furu og ek, hvilket vidner om at disse trakter i tidligere tider periodevis har vært bevokset med grov skog, avvekslende løv og nåleskog. Røttene er et verdifullt optendingsmiddel og brenner i tørr tilstand som knusk.